

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

- _____
- || - 20 p.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 6.030508 «Фінанси і кредит»

за темою:

«Оподаткування доходів фізичних осіб в Україні»

Виконавець

студент _____ ЦВФН

факультету

Настенко Дар'я Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

К.Е.Н., ДОЦЕНТ

(науковий ступінь, вчене звання)

Коцюрубенко Ганна Миколаївна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2019

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавра
Настенко Дар'ї Олександрівни
на тему «Оподаткування доходів фізичних осіб в Україні»
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2019 рік

Кваліфікаційна робота складається з трьох розділів.

У роботі розглядаються теоретичні засади оподаткування доходів фізичних осіб, висвітлено економічний зміст та історію становлення оподаткування фізичних осіб та організаційно-правові засади оподаткування їх доходів. Проведено аналіз сучасного стану оподаткування доходів фізичних осіб в Україні, а саме: здійснено моніторинг надходжень податку на доходи фізичних осіб та військового збору в Україні, розглянуто тенденції практики оподаткування фізичних осіб-суб'єктів підприємницької діяльності в Україні. Наведено напрями покращення податкового регулювання доходів фізичних осіб. Розглянуто реалізацію зарубіжного досвіду в системі податкового регулювання доходів фізичних осіб. Запропоновано основні напрями вдосконалення ролі оподаткування доходів фізичних осіб.

В процесі роботи зроблено висновки та пропозиції щодо напрямків вдосконалення оподаткування доходів фізичних осіб.

Робота містить 6 таблиць, 11 рисунків та 36 літературних джерел.

Ключові слова

Податки, податок та збір на доходи фізичних осіб, єдиний податок, оподаткування фізичних осіб.

ABSTRACT

of graduation work on obtaining bachelor's degree

Настенко Дар'ї Олександрівни
«Taxation of individuals in Ukraine»
Odessa National Economic University
Odessa, 2019.

Graduation work consists of three parts.

The work deals with the theoretical aspects taxation of personal income, the content and history of the formation of taxation of individuals and the organizational and legal basis for taxation of their income are revealed.

Author analysis the current state of taxation of individuals' incomes in Ukraine. Monitoring of personal income tax and military fee in Ukraine. The trends of taxation of individuals subjects of entrepreneurial activity in Ukraine are considered.-

Are given directions of improvement of tax regulation of personal income. The implementation of foreign experience in the system of tax regulation of incomes of individuals is considered. The main directions of perfection of the role of taxation of individuals' incomes are offered.

In the course of work, conclusions and suggestions are made regarding the directions of improving the taxation of individuals' incomes.

Scientific work contains 6 tables, 11 figures, 36 references.

Keywords

Taxes, tax and fee on personal income, single tax, taxation of personal income.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ.....	5
1.1.Економічний зміст та історія становлення оподаткування фізичних осіб.....	5
1.2. Організаційно-правові засади оподаткування доходів фізичних осіб	12
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ.....	24
2.1. Моніторинг надходжень податку на доходи фізичних осіб та військового збору в Україні	24
2.2. Тенденції практики оподаткування фізичних осіб-суб'єктів підприємницької діяльності в Україні.....	32
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ПОДАТКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ	37
3.1. Реалізація зарубіжного досвіду в системі податкового регулювання доходів фізичних осіб	37
3.2. Основні напрямки вдосконалення оподаткування доходів фізичних осіб	45
ВИСНОВКИ.....	51
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	57

ВСТУП

Кожна держава для забезпечення виконання своїх функцій повинна мати кошти, які б накопичувалися у бюджеті. Джерелом цих коштів є власні кошти держави, джерелом отримання яких є виробнича діяльність або надходження платежів за ресурси, які згідно законодавства України належать державі, та податки, які сплачують юридичні і фізичні особи із своїх доходів.

В будь-якій державі громадяни зобов'язані віддавати частину своїх доходів на державні потреби. Досконалість методів і форм, за допомогою яких відбувається процес утримання і передання цих коштів до державного бюджету свідчить про рівень розвитку держави, її економічних та правових інституцій.

На сьогоднішній день надходження від податку на доходи фізичних осіб до Зведеного бюджету України займають одне з головних місць в сукупному обсязі податкових надходжень (програючи лише надходженням від ПДВ).

До переваг цього податку відносять його соціальну справедливість, оскільки він ставить рівень оподаткування в пряму залежність від обсягу доходу платників. Крім того, за допомогою прогресивних ставок і пільг в оподаткуванні можна зменшувати податковий тягар для малозабезпечених верств населення і посилювати для осіб з високими доходами. З фіскальної точки зору цей податок є нестабільним джерелом формування доходів бюджету, оскільки циклічні коливання економіки істотно впливають на базу оподаткування цим податком – доходи фізичних осіб. Крім того, розподіл податкових надходжень є нерівномірним по різних регіонах і залежить від розвитку промислового виробництва.

Недоліком цього податку є також значні можливості для платників в заниженні оподатковуваного доходу і в ухиленні від сплати податку. Особливо це стосується оподаткування доходів від підприємницької діяльності.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження особливостей оподаткування доходів фізичних осіб в Україні та внесення пропозицій щодо удосконалення механізму його стягнення.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- дослідити економічний зміст та історію становлення оподаткування доходів фізичних осіб в Україні;
- розкрити організаційно-правові засади оподаткування доходів фізичних осіб;
- провести моніторинг надходжень ПДФО та військового збору в Україні;
- виявити тенденції оподаткування фізичних осіб-суб'єктів підприємницької діяльності в Україні;
- узагальнити зарубіжний досвід реалізації оподаткування доходів фізичних осіб;
- розкрити напрями удосконалення оподаткування доходів фізичних осіб в Україні.

Об'єктом дослідження є система оподаткування доходів фізичних осіб.

Предмет дослідження - економічні відносини, що виникають в процесі формування доходів бюджету за рахунок надходжень податку на доходи фізичних осіб.

Методологічною основою дослідження є сукупність загальнонаукових та економічних методів дослідження, зокрема: теоретичні, аналіз, синтез, конкретизація, статистичні, математичне моделювання.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові документи з питань оподаткування доходів фізичних осіб, дані Державної служби статистики України, Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень, наукові праці вітчизняних і зарубіжних науковців та фахівців із питань оподаткування доходів фізичних осіб.

ВИСНОВКИ

Особистий прибутковий податок (податок на доходи фізичних осіб) – найдавніша форма фіскального адміністрування доходів громадян. Питання податкового тягаря, оптимальності його стягнення й фіскальної ефективності розглядались завжди; сформовані положення побудови механізму оподаткування доходів фізичних осіб піддаються постійним модифікаціям, розвиваючись і вдосконалюючись й надалі. За будь-яких умов первинність фіскальності податку на доходи фізичних осіб домінує порівняно з іншими його функціональними якостями; наповнення бюджету держави доходами перебуває в авангардній позиції.

Отже, податок на доходи фізичних осіб є дуже дієвою формою взаємовідносин між державою та її громадянами, яка здійснюється на основі примусового обов'язкового вилучення частини їх доходів для створення централізованого грошового фонду держави з метою виконання її функцій. Рівень оподаткування доходів фізичних осіб безпосередньо впливає на реальні особисті доходи значної частини населення, особливо тих, хто отримує основні доходи у вигляді заробітної плати.

Оподаткування доходів громадян має свою тисячолітню історію. Вони з'явилися ще в ті часи, коли у світі формувалися перші держави і носили назву «Податки з населення». До цих податків з населення відносили, перш за все, «внески громадян», які були потрібні для утримання публічної влади.

На українських землях податки, які сплачували фізичні особи, простежувалися ще задовго до заснування Київської Русі. Перші згадки про них можна знайти в "Повісті минулих літ", автором якої вважають ченця Києво-Печерського монастиря Нестора.

Податок на доходи фізичних осіб практично нерозривно пов'язаний із військовим збором. Військовий збір застосовується щодо доходів, які оподатковуються ПДФО. Цей податок було введено на фінансування потреб

Збройних сил України, СБУ під час проведення АТО.

Можна виділити такі основні фактори, від яких залежить надходження податку на доходи фізичних осіб до бюджету:

- рівень правопорядку в суспільстві і законопослушність платників податків;
- платоспроможність платників податків;
- чисельність населення;
- розмір доходів населення, які підлягають оподаткуванню (податкова база);
- шкала ставок податку;
- надання податкових скидок, пільг, вирахувань;
- стабільність законодавства у сфері оподаткування.

Фіскальний механізм під назвою спрощена система оподаткування Україна запровадила, з метою зменшення податкового навантаження на малий бізнес. За умовами цієї системи окремі платежі замінюються єдиним податком. Його розмір може розраховуватися за фіксованою ставкою або залежно від суми доходу.

Основним законом, який регулює питання ПДФО є Податковий кодекс України, який регулює відносини в сфері податків і зборів та визначає їх вичерпний перелік, серед яких є податок на доходи фізичних осіб, представлений у розділі IV. ПДФО є загальнодержавним податком, разом з тим, відіграє значну роль у міжбюджетних відносинах, забезпечуючи доходами як державний так і місцеві бюджети. ПДФО формує істотну частину доходів держави, має найбільше число платників, демонструє стабільну динаміку надходжень.

Моніторинг надходжень податку та збору на доходи фізичних осіб до Зведеного бюджету України показав, що протягом аналізованого періоду (2016-2018 рр.) надходження постійно зростають.

Аналіз, який проведено у розділі 2 свідчить про те, що податок на доходи фізичних осіб є одним з найвагоміших джерел наповнення дохідної частини Зведеного бюджету України.

Протягом 2016-2018 років фактичні надходження податку та збору на доходи фізичних осіб до Зведеного бюджету помітно збільшуються, за цей період вони зросли на 31,9 млрд.грн.

На збільшення частки податку та збору на доходи фізичних осіб у ВВП та його ролі у формуванні дохідної частини бюджетів протягом 2016-2018 років вплинули наступні фактори:

- з 2016 року була встановлена єдина базова ставка ПДФО без обмежень доходів у розмірі 18%.

- з 1 січня 2017 року було у двічі підвищено мінімальну заробітну плату.

Військовий збір є тимчасовим збором, який був запроваджений в Україні з серпня 2014 року (передбачалося скасування його з 01.01.2015) з метою створення умов для збільшення надходжень до бюджету та забезпечення фінансування заходів з підвищення обороноздатності держави. З моменту введення військового збору він нараховувався лише на доходи у формі заробітної плати, але з січня 2015 року замість його скасування об'єкт нарахування військовим збором було розширено: оподаткуванню підлягають тепер усі доходи, які є об'єктом нарахування ПДФО.

Єдиний податок (ЄП) — податок, що сплачують суб'єкти господарської діяльності на спрощеній системі оподаткування, основний підприємницький податок. Первісно планувався та був єдиним відрахуванням, передбаченим у рамках спрощеної системи оподаткування, та поєднував у собі відрахування до місцевого податкового бюджету, Пенсійного фонду та Фонду соціального страхування. Зараз єдиний податок сплачується тільки до місцевого бюджету, а решта відрахувань включені до єдиного соціального внеску.

У 2017 році у порівнянні з 2016 роком надходження єдиного податку до місцевих бюджетів України збільшились на 6134 млн.грн, у відсотковому співвідношенні це складає 35,7%. До бюджетів міст обласного значення

збільшилися на 2814 млн.грн, або на 38,0%, та до бюджетів об'єднаних територіальних громад на 360 млн.грн (34,6%).

У порівнянні 2018 року до 2017 спостерігаємо менші темпи зростання, а саме: місцеві бюджети України-6186 млн.грн, тобто зросли на 26,5%, надходження до бюджетів міст обласного значення збільшилися на 2616 млн.грн (25,6%), та бюджети ОТГ- 652,9 млн. грн, тобто на 24,7%.

Протягом аналізованого періоду спостерігається стабільне зростання єдиного податку, в 2017 році надходження єдиного податку з фізичних осіб на 5,2 млрд.грн перевищує показник за минулий рік. А в 2018 році на 4,4 млрд.грн більше ніж у 2017.

Система оподаткування доходів фізичних осіб у кожній країні є регулятором взаємовідносин між державою та громадянами — платниками податків. Вона, з одного боку, забезпечує фінансову базу держави, а з іншого— виступає головним знаряддям реалізації її економічної доктрини. Тому, встановлюючи розміри оподаткування доходів фізичних осіб, держава прагне забезпечити стабільну дохідну базу та чинити вплив на розмір заощаджень громадян, з метою оптимального здійснення стратегії розвитку.

Підсумовуючи вищевикладене можна зробити висновки, що основними напрямками вдосконалення оподаткування доходів фізичних осіб в Україні є:

1. Необхідно відмовитися від спроб суто фіскального підходу до наповнення бюджету. Основним критерієм має слугувати максимізація функції суспільного добробуту.

2. Потрібно виправити недоліки чинного законодавства щодо оподаткування доходів фізичних осіб, включаючи порушення існуючої ієрархії доходів. Для цього слід замінити податкову соціальну пільгу на неоподатковуваний мінімум доходів громадян, що змусить уряд дотримуватись його законодавчо встановленого розміру – не нижче розміру прожиткового мінімуму, встановленого на відповідний бюджетний рік, або хоча б поетапно до нього наближатися, та відновити економічну суть цього терміну, якою є мінімальна сума видатків на просте відтворення спроможності

людини до праці.

3. Система оподаткування доходів громадян має бути прогресивною. Однак прогресія повинна бути розрахована таким чином, щоб ураховувати реальний, наявний у цей час діапазон доходів громадян. Це дасть змогу підтримати не лише малозабезпечені верстви населення, але й дасть поштовх формуванню середнього класу в Україні. За будь-якого доходу, вилучатись у вигляді податку може лише частина доходу, яка йде на накопичення, і в жодному разі не зачіпати коштів, що витрачаються на споживання. Такий захід зняв би соціальне напруження в суспільстві та рівень податкового навантаження на малозабезпечені верстви населення України.

4. Також необхідно розширити діапазон доходів громадян, що дозволить отримувати податкову соціальну пільгу. Такий захід сприятиме зменшенню «заробітних плат у конвертах», адже розмір сплачуваного працюючим громадянином податку на доходи фізичних осіб буде компенсуватись за рахунок отримання податкової соціальної пільги. Не оподатковувати мінімальну заробітну плату податком на доходи фізичних осіб, адже це порушує гарантії на отримання реальної мінімальної заробітної плати.

5. Реформування прибуткового оподаткування фізичних осіб має відбуватися в комплексі з реформуванням усього податкового навантаження на фонд оплати праці (Пенсійний фонд та фонди соціального страхування), щоб мати оптимальне податкове навантаження й повну легалізацію доходів громадян.

6. Оподаткування доходів населення в більшості держав здійснюється за прогресивною системою, але також наявні тенденції впровадження пропорційного оподаткування, зокрема у країнах, що мають на меті системне спрощення податкового законодавства. З огляду на необхідність його реформування в Україні, основними цілями є підвищення національних стандартів, у тому числі соціальних, зростання конкурентоспроможності та спрощення системи персонального прибуткового оподаткування. При цьому одним із орієнтирів є гранична нормативна ставка податку, яка впливає на

очікування платників податків та їхню поведінку. Реформування персонального прибуткового оподаткування в Україні повинно відбуватися з урахуванням необхідності підвищення регулятивної ефективності ПДФО.

7. Для виводу із тіні доходів – підвищити рівень мінімальної заробітної плати.

Всі вищевказані шляхи дадуть змогу дотриматися принципу соціальної справедливості і збільшити надходження до бюджету.

Таким чином, можна сказати, що як фіскальний, так і соціально-регулюючий аспект дослідження податку на доходи фізичних осіб залишається надалі недосконалим і потребує поступового та послідовного реформування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ярошенко Ф.О. Історія податків та оподаткування в Україні : навч.посібн./ Ф.О. Ярошенко, В.Л. Павленко. – Ірпінь, 2002.-240 с.
2. Чугунок І.Я. Податок з доходів фізичних осіб у системі фінансово-економічного регулювання / Чугунок І.Я., Ігнатенко А.Б. // Фінанси України.- 2006.-№4- С.3-14.
3. Озеров І.Х. Прибутковий податок в Англії. Економічні та суспільні умови його існування / Озеров І.Х./ Уч. зап. Імператорського московського університету .-М:1898.-Вип.16.
4. Бондаренко Г.І. Оподаткування фізичних осіб / Бондаренко Г.І., Данілов О.Д., Лекарь С.І. та ін.. - Ірпінь : Академія державної податкової служби України, 2001.-247 с.
5. Лайко П.А.Фіскальна роль оподаткування доходів фізичних осіб і напрями її зміцнення / Лайко П.А., Шевчук І.В. // Економіка, менеджмент, агробізнес. – 2010. – Том 2.- № 1-2. – С 23-28.
6. Демиденко Л.М. Оподаткування доходів громадян: досвід США та України / Демиденко Л.М. // Фінанси України. – 2008. - №9. С. 30-34.
7. Демченко Т.М. Податок з доходів фізичних осіб у системі державних доходів/ Демченко Т.М.// Регіональна економіка .- 2013 – №2.- С.14-18.
8. Коблянська О.І. Утримання ПДФО із заробітної плати за новими правилами / О.І. Коблянська, Т.Д. Даценко // Облік і фінанси АПК. – 2011. – №2. – С. 48-52.
9. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи [Електронний ресурс]: закон України [від 28.12.2014 р. № 71-VIII].
10. Довгальок В.І., Ярмоленко Ю.Ю.. – Податкова система: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 360 с.
11. Лекарь С. Про нарахування і утримання податку на доходи фізичних

осіб// Праця і зарплата. – 2011. - №7(731) – С.7

12. Алексєєва А.О. Обґрунтування основних організаційно-психологічних перешкод щодо підвищення рівня добровільності сплати податків / А. О. Алексєєва // Управління розвитком. – 2013. – № 21. – С. 74–76.

13. Башняк О. С. Проблеми реалізації податкових принципів у законодавстві України про оподаткування доходів фізичних осіб / О. С. Башняк // Науковий вісник Національної академії ДПС України. – 2005. – № 3 (30). – С. 221–224.

14. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. №2755-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>

15. Державна казначейська служба України [Електронний ресурс] : Річна звітність – Режим доступу: <https://www.treasury.gov.ua>

16. Міністерство фінансів [Електронний ресурс] : Економіка України – Режим доступу: <https://www.minfin.gov.ua>

17. Державна фіскальна служба України [Електронний ресурс]: Надходження податків і зборів – Режим доступу: <https://www.sfs.gov.ua>

18. Накай А.І. Реформування податку з доходів фізичних осіб у контексті вимог сталого розвитку / А.І. Накай // Науковий вісник Національної академії Державної податкової служби України. – 2004. – №3. – С. 78-83.

19. Швабій К.І. – Оподаткування доходів населення: проблеми науки та практики: Монографія / К.І. Швабій. – Ірпінь: НУДПСУ, 2009–296 с.

20. Затонацький Т.Г., Ставицький А.В. Підходи до аналізу фіскальної політики України // Фінанси України. – 2006. - №2. – С. 91-100.

21. Присяжнюк І.В. Аналіз сучасного стану оподаткування доходів фізичних осіб / І.В. Присяжнюк // Аграрна наука і освіта. – 2007. – Том 8. – №3-4. – С.130–135.

22. Кривцов О. О. Механізм оподаткування доходів фізичних осіб в Україні, суперечності його реалізації / О. О. Кравцов // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2008. – № 102. – С. 56–61.

23. Кублікова Т. Б. Система казначейства: управління фінансовими ресурсами: монографія / Т. Б.Кублікова, Е. І. Курганська. – Одеса: ОНЕУ, 2015.

– 323 с.

24. Кублікова Т. Б. Управління інноваціями: теорія та практика: навчальний посібник / Т. Б. Кублікова. – Одеса: Астропринт, 2014. – 236 с.
25. Податкове регулювання соціального розвитку: світовий досвід та тенденції в Україні : монографія / Ю. Б. Іванов, О. М. Тищенко, О. В. Грачов та ін. ; за заг. ред. Ю. Б. Іванова. – Х. : ФОП Александрова К. М.; ВД «ІНЖЕК», 2012. – 496 с.
26. Зростання «мінімалки»: як нові зарплати позначаються на бізнесі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://forbes.net.ua/ua/opinions/1424095-zrostannya-minimalki-yak-novi-zarplati-poznachatsya-na-biznesi>.
27. Якушик І. Д. Податкові системи зарубіжних країн : довідник / І. Д. Якушик, Я. В. Литвиненко. – Київ : «МП Леся», 2004. – 480 с.
28. Оподаткування доходів фізичних осіб: міжнародний досвід [Електронний ресурс] // Вісник Міністерства доходів і зборів України. – 2011. – № 10 . – Режим доступу : <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/3030>.
29. Мельник П. В. Розвиток податкової системи в перехідній економіці / П. В. Мельник. – Ірпінь : Академія державної податкової служби України, 2001. – 362 с.
30. Тіньова економіка в Україні: масштаби та напрями подолання: аналіт. доп. / Т. А. Тищук, Ю. М. Харазішвілі, О. В. Іванов ; за заг. ред. Я. А. Жаліла. – К.: НІСД, 2011. – 96 с.
31. Податкова політика України: стан, проблеми та перспективи: монографія / П.В. Мельник, Л.Л. Тарангул, З.С. Варналій [та ін.]: за ред. З.С.Варналія. – К.: Знання України, 2008. – С. 38.
32. Данілов О. Д., Гриценко В. В., Проценко Т. О., Шевчук В. П. Податкова служба та вдосконалення її діяльності. — Ірпінь, 2010. — 150 с.
33. Петрович Й. Проблеми розвитку та шляхи вдосконалення податкової політики України / Й. Петрович // Банківська справа : зб. наук. праць. – 2008. – № 6. – С. 43-49.
34. Сідельникова Л. П., Найдено О. Є. Реалізація принципу соціальної справедливості в оподаткуванні фізичних осіб / Л. П. Сідельникова, О. Є.

Найденко // Економіка розвитку. - 2017. - № 2. - С. 86-96.

35. Фіскальні та соціальні ефекти реформування податку на доходи фізичних осіб в Україні // Офіс з фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді України, 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2017/07/2017-07-18->

[Fiskalni_ta_sots_efekty-Personal-income-tax.pdf](https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2017/07/2017-07-18-Fiskalni_ta_sots_efekty-Personal-income-tax.pdf)

36. Швець Ю. О. Оподаткування доходів фізичних осіб: проблеми та перспективи в Україні та ЄС / Ю. О. Швець, Я. Ю. Бахметова // Глобальні та національні проблеми економіки. – Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського – 2017. – №17 – С. 771-775.

37. Іващук І.О. Сучасне європейське оподаткування. // Фінанси України. – 2011. - №10. – с.72-79.

38. Коцан Л. М. Соціально-регулююча роль оподаткування доходів / Л. М. Коцан // Серія Економічні науки – 2017. – №22. – Частина 2. – С. 88-91.

39. Касьяненко М.М., Гринюк М.В., Цимбал П.В. Організація роботи та управління органами державної податкової служби України: Навч.посібник. – Ірпінь: Академія ДПС України, 2007. – С. 31.

40. Танклевська Н. С. Світовий досвід оподаткування доходів фізичних осіб / Н. С. Танклевська [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/6.1/264.pdf>

41. Ковальчук К. Функції податків та їх реалізація в податковій системі України / К. Ковальчук, Т. Рева // Вища школа. – 2008. – №10. –С.79-83.

42. Безверхий К. Адміністрування ПДФО у 2016 році: новації законодавства /К. Безверхий // Науково-практичний журнал Бухгалтерський облік і аудит – 2015. – №12 – С. 26-35.